

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 czerwca 2023 r.,
bez udziału stron
sprawy **D. M.**
oskarżonego z art. 158§1 k.k. i art. 155 k.k.
skarg obrońców oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 11 października 2022 r., sygn. akt V Ka 666/22,
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie
z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt III K 279/19 i przekazujący sprawę Sądowi
Okręgowemu do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić skargę,**
- 2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżonego D. M.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wyrokiem z dnia 22 czerwca 2021 roku, sygn. akt III K 279/19 skazał D. M. na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Od powyższego wyroku apelację wnieśli pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego i obrońca oskarżonego.

Po rozpoznaniu tych apelacji, Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 11 października 2022 r., sygn. akt V Ka 666/22, uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Skargi od powyższego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonego.

Adw. J. P. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił mające wpływ na jego treść, rażące naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., poprzez przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że w niniejszej sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., polegająca na tym, że sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu, skutkująca koniecznością uchylenia wyroku Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Lublinie IV Wydział Karny, albowiem w ocenie Sądu odwoławczego „w pełni zasadnie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego w wywiedzionej apelacji podnosi, iż oczywiście błędnym było stanowisko Sądu I instancji sprowadzające się do wyrażonego w treści wyroku ustalenia, że D. M. w dniu 21 grudnia 2018 r. dopuścił się dwóch odrębnych, pozostających w zbiegu realnym przestępstw, z których jedno realizowało dyspozycję art. 158 § 1 k.k., zaś drugie art. 155 k.k. W rzeczywistości był to bowiem jeden tylko czyn, określony w art. 158 § 3 k.k. ” (vide str. 21 in fine uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego) podczas, gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do poczynienia przez sąd ad quem takich ustaleń faktycznych, gdyż działanie oskarżonego D. M. polegające na uderzeniu w twarz pokrzywdzonego K. B. było ewidentnie zdarzeniem odrębnym, dającym się wyraźnie wyodrębnić zarówno w czasie, jak też w zakresie skutku śmiertelnego i nie związanym z późniejszym zachowaniem pozostałych oskarżonych, którzy powzięli zamiar wszczęcia bójki i wdali się w bójkę dopiero po chwili, gdy spostrzegli, że doszło do w/w zdarzenia pomiędzy D. M. i K. B. (zdarzenie wyłącznie pomiędzy tymi dwiema osobami); innymi słowy nieszczęśliwa śmierć K. B. nie nastąpiła w wyniku bójki, lecz bójka była następstwem wypadku pomiędzy K. B. i D. M., a zatem w sprawie nie zachodziły podstawy do zakwalifikowania wskazanych zdarzeń łącznie jako realizujących znamiona jednego czynu zabronionego określonego w art. 158 § 3

k.k., który uzasadniałby właściwość sądu okręgowego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji, a co za tym idzie uprawniał Sąd odwoławczy do stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k. skutkującej koniecznością wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 11 października 2022 r. w sprawie sygn. V Ka 666/22 i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Adw. A. B., drugi obrońca oskarżonego, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenia prawa procesowego, tj. naruszenie art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. przez uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 22.06.2021 r. w stosunku do D. M. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Lublinie IV Wydział Karny, bowiem w ocenie sądu odwoławczego w postępowaniu jurysdykcyjnym na etapie pierwszej instancji doszło do zmaterializowania się bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., tj. do wydania orzeczenia przez sąd niższego rzędu w sprawie, która należała do właściwości sądu wyższego rzędu, bowiem zdaniem sądu odwoławczego zarzucony oskarżonemu D. M. czyn należy zakwalifikować z przepisu 158 § 3 k.k. nie zaś jako dwa odrębne występki, tj. nieumyślnego spowodowania śmierci (art. 155 k.k.) oraz udziału w bójce ze skutkiem wskazanym w przepisie art. 158 § 1 k.k., w sytuacji gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym w szczególności z nagrań z monitoringu wynika, że zdarzenie między oskarżonym D. M., a pokrzywdzonym K. B. było zdarzeniem odrębnym, którego ramy czasowe można precyzyjnie określić, a nadto zdarzeniem zaistniałym przed rozpoczęciem bójki, w której pokrzywdzony K. B. w ogóle nie brał udziału, a obrażenia skutkujące jego zgonem powstały na skutek działania D. M. jeszcze przed rozpoczęciem bójki, co w konsekwencji przesądza o tym, iż zachowanie D. M. polegające na uderzeniu pokrzywdzonego K. B. oraz konfrontację pomiędzy grupami z L. i Ł., stanowią dwa odrębne czyny, które należy kwalifikować jako nieumyślne spowodowanie śmierci (art. 155 kk) oraz udział w bójce (art 158 § 1 kk).

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator Rejonowy w odpowiedzi na wniesione skargi, wniósł o ich uwzględnienie w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargi obrońców oskarżonego D. M. są niezasadne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. podstawą do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania jest wyłącznie naruszenie przepisu określonego w art. 437 k.p.k. albo wystąpienie uchybienia wymienionego enumeratywnie w treści art. 439 § 1 k.p.k. Tak więc rozpoznanie skargi ogranicza się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 k.p.k. albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454§1 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, względnie, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 in fine k.p.k.). Natomiast niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. badał merytorycznie prawidłowość przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień podniesionych w apelacji, jak również zasadność uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2022 r., IV KS 64/21, LEX nr 3287910; postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2022 r., sygn. II KS 29/21, LEX nr 3314955, postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2022 r., sygn. V KS 36/21, LEX nr 3324938). Celem instytucji skargi na wyrok sądu odwoławczego nie jest bowiem dublowanie przeprowadzonej już kontroli odwoławczej, a wyeliminowanie bezpodstawnego wydawania przez sądy odwoławcze wyroków kasatoryjnych w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie in meriti mogło zapaść w II instancji.

Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza przedmiotowej sprawy prowadzi do wniosku, że Sąd odwoławczy nie dopuścił się w niniejszej sprawie naruszeń, o których mowa w art. 539a § 3 k.p.k., w szczególności obraży art. 437§2

k.p.k. na który powołują się skarżący. Jak wynika bowiem z treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 11 października 2022 r., sygn. akt V Ka 666/22 podstawą orzeczenia uchylającego rozstrzygnięcie sądu meriti było zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439§1 pkt 4 k.p.k., bowiem Sąd Rejonowy nie był właściwy do rozpoznania niniejszej sprawy w I instancji.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Lublinie w sposób właściwy i należyty uzasadnił stanowisko w zakresie wadliwości uznania przez Sąd Rejonowy, iż działanie D. M., polegające na zadaniu K.B. ciosu w głowę i w efekcie skutkujące jego śmiercią było zdarzeniem odrębnym od zaistniałej w tym samym czasie i miejscu bójki, a tym samym, że istnieją podstawy do zakwalifikowania całości zdarzenia jako występkę określonego w art. 158§3 k.k., w zakresie którego właściwym rzeczowo jest Sąd Okręgowy. Sąd ten w sposób szczegółowy, odwołując się do przebiegu całości zdarzenia utrwalonego na kamerach monitoringu przeanalizował zachowanie D. M., uczestniczącego w tej bójce (k. 19-21). W pełni zasadnie Sąd ten wskazał, że „zaistniałe w dniu 21 grudnia 2018 r. zachowania D. M. będące przedmiotem osądu, winny być postrzegane jako niepodzielna całość i w konsekwencji uznane za występek z art. 158§3 k.k.”, a tym samym rzeczowo właściwym do rozpoznania tego rodzaju czynu w I instancji jest Sąd Okręgowy. Wskazać zatem należy, że w przedmiotowej sprawie, Sąd Okręgowy w Lublinie nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż kasatoryjne, dostrzegając zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Bez wpływu na powyższe stanowisko pozostają jednocześnie pozostałe podniesione w skargach wywody, w ramach których obrońcy oskarżonego kwestionują rzetelność przeprowadzonej analizy zgromadzonego materiału dowodowego jak i dokonaną przez Sąd odwoławczy oceną faktyczną i prawną tego materiału. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego omawianego zagadnienia nie można bowiem, poprzez zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., kwestionować merytorycznego stanowiska sądu odwoławczego, a jedynie to, czy dawało ono podstawy do wydania wyroku kasatoryjnego (zob. postanowienia SN: z dnia 8 czerwca 2022 r., sygn. akt I KS 19/22, z dnia 13 grudnia 2018 r., IV KS 20/18, LEX nr 2591541).

O kosztach postępowania sądowego orzeczono zgodnie z treścią art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 k.p.k. a contrario.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.